

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

P9_TA(2021)0020

Powszechny dostęp do godnych i przystępnych cenowo mieszkań**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie powszechnego dostępu do godnych i przystępnych cenowo mieszkań (2019/2187(INI))**

(2021/C 456/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 3 ust. 3, oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 9, 14, 148, 151, 153, 160 i 168, a także dołączony do niego Protokół nr 26 dotyczący usług świadczonych w interesie ogólnym,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej tytuł IV („Solidarność”),
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka ONZ, w szczególności jej art. 8 i 25,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając uwagi końcowe Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami z września 2015 r. dotyczące wstępnego sprawozdania Unii Europejskiej dla tego komitetu z czerwca 2014 r.,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju przyjęte przez światowych przywódców we wrześniu 2015 r. i zatwierdzone przez Radę, w szczególności cel nr 11 dotyczący zrównoważonych miast i społeczności oraz cel nr 3 dotyczący zapewnienia wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowego życia oraz promowania dobrobytu,
- uwzględniając Kartę ONZ z Genewy w sprawie zrównoważonego mieszkalnictwa i jej cel, jakim jest „zapewnienie powszechnego dostępu do godnych, odpowiednich, przystępnych cenowo i zdrowych mieszkań” ⁽¹⁾,
- uwzględniając wytyczne WHO z 2018 r. w zakresie zdrowia i mieszkalnictwa pt. „Recommendations to promote healthy housing for a sustainable and equitable future” („Zalecenia dotyczące promowania zdrowych mieszkań w celu zapewnienia zrównoważonej i sprawiedliwej przyszłości”) ⁽²⁾,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych ogłoszony przez Radę Europejską, Parlament Europejski i Komisję Europejską w listopadzie 2017 r., w szczególności jego zasady 19 „Mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych” i 20 „Dostęp do niezbędnych usług”,
- uwzględniając zrewidowaną Europejską kartę społeczną, w szczególności jej art. 30 dotyczący prawa do ochrony przed ubóstwem i marginalizacją społeczną, art. 31 dotyczący prawa do mieszkania i art. 16 dotyczący prawa rodziny do ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej,
- uwzględniając plan działania w ramach partnerstwa miejskiego na rzecz mieszkalnictwa UE z 2018 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając Nową Agendę Miejską uchwaloną w październiku 2016 r. podczas odbywającej się co 20 lat Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie mieszkalnictwa i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich – Habitat III,
- uwzględniając sprawozdanie grupy zadaniowej wysokiego szczebla ds. inwestycji w infrastrukturę społeczną w Europie z 2018 r. ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/hlm/charter/Language_versions/ENG_Geneva_UN_Charter.pdf

⁽²⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/who-housing-and-health-guidelines>

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/final_action_plan_euua_housing_partnership_december_2018_1.pdf

⁽⁴⁾ Sprawozdanie grupy zadaniowej wysokiego szczebla ds. inwestycji w infrastrukturę społeczną w Europie: „Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe” [„Zwiększanie inwestycji w infrastrukturę społeczną w Europie”] autorzy: Lieve Franssen, Gino del Bufalo i Edoarda Reviglia (styczeń 2018 r.).

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z 2017 r. pt. „W kierunku europejskiego programu mieszkalnictwa” ⁽⁵⁾,
- uwzględniając oświadczenie Eurocities z 2016 r. w sprawie pomocy państwa i lokalnych usług użyteczności publicznej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając komunikat końcowy z 19. nieformalnego posiedzenia ministrów ds. mieszkalnictwa Unii Europejskiej, które odbyło się w dniach 9–10 grudnia 2013 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rezolucję burmistrzów dużych miast europejskich z 2014 r. w sprawie prawa do mieszkania ⁽⁸⁾,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 26 kwietnia 2017 r. pt. „Taking stock of the 2013 Recommendation on »Investing in children: breaking the cycle of disadvantage«”[„Podsumowanie zalecenia z 2013 r. »Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji«”] (SWD(2017)0258),
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ z 30 grudnia 2015 r. (A/HRC/31/54) ⁽⁹⁾ odnoszące się zarówno do odpowiednich warunków mieszkaniowych stanowiących element prawa do odpowiedniego standardu życia, jak i do prawa do niedyskryminacji w tym zakresie, poprzez analizę bezdomności pod kątem kryzysu praw człowieka wymagającego pilnej reakcji w skali ogólnoświatowej;
- uwzględniając pakiet Komisji z 2013 r. dotyczący inwestycji społecznych,
- uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 20 lutego 2013 r. pt. „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji” (2013/112/UE),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 kwietnia 2011 r. pt. „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” (COM(2011)0173) oraz późniejsze sprawozdania z wdrażania i oceny,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Ramy jakości dotyczące usług świadczonych w interesie ogólnym” (COM(2011)0900),
- uwzględniając decyzję Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 października 2020 r. zatytułowany „Fala renowacji na potrzeby Europy – ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia” (COM(2020)0662),
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 czerwca 2020 r. w sprawie ochrony pracowników transgranicznych i sezonowych w Unii w kontekście kryzysu wywołanego COVID-19 ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. w sprawie polityki zatrudnienia i polityki społecznej w strefie euro ⁽¹³⁾,

⁽⁵⁾ <https://dmsearch.cor.europa.eu/search/opinion>

⁽⁶⁾ http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/EUROCITIES%20statement%20on%20state%20aid%20and%20local%20public%20services_16%2001%202016%20final.pdf

⁽⁷⁾ <http://www.iut.nu/wp-content/uploads/2017/07/Housing-Ministers%C2%B4-Communiqu%C3%A9.pdf>

⁽⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/resolution-for-social-housing-in-europe.pdf>

⁽⁹⁾ https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/31/54

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0194.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0176.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0033.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie przestępstw finansowych, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2019 r. ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie wdrażania unijnej strategii w sprawie niepełnosprawności po roku 2020 ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie zwalczania nierówności jako czynnika sprzyjającego tworzeniu miejsc pracy i wzrostowi ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 października 2017 r. w sprawie strategii politycznych na rzecz zagwarantowania dochodu minimalnego jako narzędzia walki z ubóstwem ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem uwag podsumowujących Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2016 r. pt. „Uchodźcy: włączenie społeczne i integracja na rynku pracy” ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie ubóstwa: perspektywa płci ⁽²¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie osiągnięcia celu przeciwdziałania ubóstwu w świetle rosnących kosztów ponoszonych przez gospodarstwa domowe ⁽²²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie zmniejszenia nierówności ze szczególnym uwzględnieniem ubóstwa dzieci ⁽²³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie polityki spójności i społeczności marginalizowanych ⁽²⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie strategii UE na rzecz przeciwdziałania bezdomności ⁽²⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie budownictwa socjalnego w Unii Europejskiej ⁽²⁶⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ z dnia 26 grudnia 2019 r. dotyczące wytycznych w zakresie wdrożenia prawa do odpowiednich warunków mieszkaniowych stanowiących element prawa do odpowiedniego standardu życia, a także prawa do niedyskryminacji w tym zakresie,
- uwzględniając zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy nr CM/Rec(2010)5 z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie środków zwalczania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową,

⁽¹⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0240.

⁽¹⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0202.

⁽¹⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0156.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 89.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 156.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 138.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 2.

⁽²¹⁾ Dz.U. C 76 z 28.2.2018, s. 93.

⁽²²⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 192.

⁽²³⁾ Dz.U. C 366 z 21.10.2017, s. 19.

⁽²⁴⁾ Dz.U. C 366 z 21.10.2017, s. 31.

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 482 z 23.12.2016, s. 141.

⁽²⁶⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 40.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- uwzględniając Drugie badanie dotyczące osób LGBTI z maja 2020 r. przeprowadzone przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając europejską inicjatywę obywatelską „Housing for all” (Mieszkanie dla każdego) ⁽²⁷⁾,
 - uwzględniając badanie Komisji z czerwca 2020 r. pt. „Legal gender recognition in the EU: the journeys of trans people towards full equality” („Prawne uzgodnienie płci w UE: droga osób transseksualnych do pełnego równouprawnienia”) ⁽²⁸⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A9-0247/2020),
- A. mając na uwadze, że odpowiednie warunki mieszkaniowe stanowią prawo podstawowe, które trzeba postrzegać jako niezbędny warunek dostępu do innych praw podstawowych i korzystania z nich, a także warunek godnego życia; mając na uwadze, że władze krajowe, regionalne i lokalne państw członkowskich mają obowiązek określenia swojej polityki mieszkaniowej oraz podjęcia niezbędnych działań w celu zadbania o to, by na ich rynkach mieszkaniowych to prawo podstawowe było przestrzegane;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 151 TFUE Unia i państwa członkowskie, świadome podstawowych praw socjalnych wyrażonych w Europejskiej karcie społecznej, podpisanej w Turynie 18 października 1961 r., oraz we Wspólnotowej karcie socjalnych praw podstawowych pracowników z 1989 roku, mają na celu promowanie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, tak aby umożliwić ich wyrównanie z jednoczesnym zachowaniem postępu, odpowiednią ochronę socjalną, dialog między partnerami społecznymi, rozwój zasobów ludzkich pozwalający podnosić i utrzymać poziom zatrudnienia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu;
- C. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie są zobowiązane zapewnić powszechny dostęp do godnych i przystępnych cenowo mieszkań zgodnie z prawami podstawowymi określonymi w art. 16, 30 i 31 Europejskiej karty społecznej i w Europejskim filarze praw socjalnych;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 36 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej Unia uznaje i szanuje dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, przewidziany w ustawodawstwach i praktykach krajowych, zgodnie z Traktatami, w celu wspierania spójności społecznej i terytorialnej Unii; mając na uwadze, że usługi świadczone w interesie ogólnym są klasyfikowane jako takie przez organy publiczne państw członkowskich i w związku z tym podlegają szczególnym zobowiązaniom z tytułu świadczenia usług publicznych; mając na uwadze, że usługi te mogą być świadczone przez państwo lub sektor prywatny; mając na uwadze, że usługi te obejmują mieszkalnictwo socjalne jako usługę socjalną świadczoną w interesie ogólnym; mając na uwadze, że usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym odpowiadają na potrzeby obywateli znajdujących się w trudnej sytuacji, zgodnie z zasadą solidarności i zasadą równego dostępu; mając na uwadze, że komunikat Komisji w sprawie unijnych ram jakości dotyczących usług świadczonych w interesie ogólnym zapewnia wszystkim obywatelom dostęp do istotnych usług i promuje jakość w dziedzinie usług społecznych;
- E. mając na uwadze, że realizacja celu zrównoważonego rozwoju nr 11 wymaga osiągnięcia konkretnych celów do 2030 r., aby zapewnić powszechny dostęp do odpowiednich, bezpiecznych i przystępnych cenowo mieszkań i podstawowych usług, modernizację slumsów oraz wzmocnienie inkluzywnej i zrównoważonej urbanizacji oraz zdolności do partycypacyjnego, zintegrowanego i zrównoważonego planowania osiedli ludzkich i zarządzania nimi we wszystkich krajach;
- F. mając na uwadze, że coraz większa liczba mieszkańców UE uzyskujących niskie i średnie dochody ma trudności z nabyciem mieszkania, jest nadmiernie obciążona wydatkami mieszkaniowymi i kosztami utrzymania, mieszka w lokalach, które nie spełniają norm bezpieczeństwa, zagrażają zdrowiu mieszkańców, są niskiej jakości, niedostępne, nieefektywne energetycznie lub przeludnione; mając na uwadze, że coraz więcej osób jest bezdomnych bądź zagrożonych eksmisją;
- G. mając na uwadze, że wzrost liczby oddawanych do użytku mieszkań nie poprawia w znaczący sposób ich dostępności dla osób o dochodach zbyt niskich, by wynająć mieszkanie na zasadach rynkowych, a jednocześnie zbyt wysokich, aby móc ubiegać się o mieszkanie socjalne; mając na uwadze, że problem ten dotyka przede wszystkim osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny wielodzietne i ludzi młodych, którzy wchodzi na rynek pracy;

⁽²⁷⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000003_pl

⁽²⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_web.pdf

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- H. mając na uwadze, że według szacunków Eurofound nieodpowiednie warunki mieszkaniowe kosztują gospodarki UE 195 mld EUR rocznie ⁽²⁹⁾; mając na uwadze, że współczynnik przeludnienia w UE w 2018 roku wynosił 17,1 % ⁽³⁰⁾; mając na uwadze, że odsetek osób młodych (w wieku od 25 do 34 lat), którzy mieszkają wspólnie z rodzicami, wynosi w UE 28,5 %; mając na uwadze, że na ten wskaźnik wpływa kilka czynników, głównie o charakterze społeczno-gospodarczym, a także dostępność mieszkań ⁽³¹⁾; mając na uwadze, że do 2030 roku w miastach będzie żyło ponad 2/3 ludzkości ⁽³²⁾;
- I. mając na uwadze, że odsetek ludności UE, której wydatki mieszkaniowe przekraczały 40 % dochodu netto w latach 2010–2018, wynosił 10,2 %, chociaż pomiędzy państwami członkowskimi UE odnotowano znaczące różnice;
- J. mając na uwadze, że ceny mieszkań stale rosną w ujęciu rok do roku i w szybszym tempie niż dochód netto; mając na uwadze, że wydatki mieszkaniowe stanowią dla obywateli europejskich największą pozycję w wydatkach;
- K. mając na uwadze, że rynek mieszkaniowy generuje szacunkowo około 25 bln EUR i odgrywa z tego powodu kluczową rolę w tworzeniu miejsc pracy oraz stanowi siłę napędową działalności gospodarczej, wpływając między innymi na mobilność pracowników, efektywność energetyczną, popyt na infrastrukturę i jej odporność, zrównoważony transport oraz rozwój obszarów miejskich;
- L. mając na uwadze, że przystępność cen mieszkań i warunki mieszkaniowe dla właścicieli i wynajmujących o niskich dochodach uległy pogorszeniu w ostatnich dziesięcioleciach; mając na uwadze, że prawie 38 % gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem wydaje ponad 40 % swoich dochodów netto na mieszkanie; mając na uwadze, że liczba osób zagrożonych ubóstwem w UE wzrasta do 156 mln, jeśli weźmiemy pod uwagę wydatki mieszkaniowe;
- M. mając na uwadze, że w ostatnim dziesięcioleciu wzrosły koszty wynajmu w UE, a w latach 2007–2019 wzrosły również ceny nieruchomości mieszkalnych w 22 państwach członkowskich;
- N. mając na uwadze, że najnowsze dane zebrane po wybuchu pandemii COVID-19 wskazują, że w perspektywie średnioterminowej recesja i utrata miejsc pracy mogą spowodować dalszy wzrost przeciążenia wydatkami mieszkaniowymi oraz poziomu bezdomności w UE;
- O. mając na uwadze, że kryzys mieszkaniowy bardziej dotyka obszarów miejskich w wielu państwach członkowskich, gdzie znalezienie mieszkania po przystępnych cenach rynkowych stało się trudne nawet dla gospodarstw domowych o średnich dochodach;
- P. mając na uwadze, że kryzys mieszkaniowy występuje zarówno w krajach bogatych, jak i mniej zamożnych, prowadząc do wykluczenia społecznego i segregacji przestrzennej; mając na uwadze, że trudniejszy dostęp do godnych warunków mieszkaniowych i przystępnych cenowo mieszkań mają słabsze grupy społeczne, takie jak ubodzy pracujący, kobiety, ludzie młodzi, zwłaszcza młodzi bezrobotni, osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny wielodzietne, osoby starsze, zwłaszcza te mieszkające samotnie, osoby LGBTIQ, migranci, uchodźcy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby cierpiące na choroby fizyczne lub psychiczne oraz osoby z marginalizowanych społeczności, w tym Romowie;
- Q. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pogłębił brak bezpieczeństwa mieszkaniowego, nadmierne zadłużenie oraz ryzyko eksmisji i bezdomności, a także pokazał niepewną sytuację wielu osób, w szczególności osób starszych, ale także pracowników migrujących i sezonowych, którzy nie mają dostępu do mieszkań spełniających wymogi zdrowotne i wymogi związane z ograniczeniem kontaktów osobistych;
- R. mając na uwadze, że przeprowadzona przez Eurofound ankieta na temat COVID-19 wykazała, że już w kwietniu 2020 r. 38 % respondentów zauważyło pogorszenie swojej sytuacji finansowej, a 47 % ⁽³³⁾ respondentów zgłaszało trudności z utrzymaniem, przy czym odsetek ten wzrastał do 87 % w przypadku osób bezrobotnych; mając na uwadze, że niemal 30 % respondentów zalegało już z rachunkami za media, 22 % z opłatami czynszu lub spłaceniem rat kredytu hipotecznego, a jedna piąta wyrażała obawy o stabilność swojej sytuacji mieszkaniowej z powodu zaległości za czynsz; mając na uwadze, że badanie przeprowadzone przez Eurofound wykazało, że w 2016 r. 14 %

⁽²⁹⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/inadequate-housing-is-costing-europe-eu194-billion-per-year>

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>

⁽³¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20190514-1>

⁽³²⁾ https://www.un.org/en/events/citiesday/assets/pdf/the_worlds_cities_in_2018_data_booklet.pdf

⁽³³⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/addressing-household-over-indebtedness>

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

osób z państw należących do UE-28 miało zaległości spowodowane niemożnością terminowego regulowania należności z tytułu czynszu, kredytu hipotecznego, kredytu konsumenckiego, pożyczki od przyjaciół lub rodziny bądź rachunków za media lub telefon; mając na uwadze, że gdyby uwzględnić odsetek osób mających trudności (lub ogromne trudności) z utrzymaniem, ale (jeszcze) nieposiadających żadnych zaległości, 21 % osób jest zagrożonych nadmiernym zadłużeniem;

- S. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 wywarła druzgocący wpływ na rynek pracy w Europie – według szacunków Międzynarodowej Organizacji Pracy w drugim kwartale 2020 r. liczba utraconych godzin pracy odpowiadała 44 mln pełnoetatowych miejsc pracy; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pogorszył sytuację organizacji pozarządowych i charytatywnych, które tradycyjnie pomagają ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji mieszkaniowej lub życiowej, i wywołał niepewność co do tego, czy będą one mogły kontynuować swoją działalność;
- T. mając na uwadze, że przymusowe eksmisje definiuje się jako stałe lub tymczasowe usunięcie osób, rodzin lub społeczności z domów lub z ziemi, które zajmują, wbrew ich woli i bez zapewnienia odpowiednich form ochrony prawnej i dostępu do takiej ochrony oraz innych form ochrony zgodnie z międzynarodowymi przepisami dotyczącymi praw człowieka; mając na uwadze, że przymusowe eksmisje od dawna uznaje się za poważne naruszenie praw człowieka;
- U. mając na uwadze, że brak odpowiednich warunków mieszkaniowych stanowi poważne wyzwanie dla wielu obywateli UE; mając na uwadze, że obecnie brakuje precyzyjnych danych na temat liczby osób bezdomnych w UE, a dane zbierane skrupulatnie stanowią podstawę każdej skutecznej polityki publicznej;
- V. mając na uwadze, że wskaźniki bezdomności wzrosły w ostatniej dekadzie w wielu państwach członkowskich ze względu na rosnące koszty mieszkań, skutki kryzysu gospodarczego oraz związane z tym strategie polityczne, obejmujące zamrożenie lub ograniczenie programów i świadczeń społecznych;
- W. mając na uwadze, że program „Najpierw mieszkanie” stanowi zintegrowaną strategię zwalczania bezdomności, łączącą mieszkania wspomagane z usługami społecznymi oraz wspieraniem osób bezdomnych w powrocie na rynek pracy; mając na uwadze, że przyjęcie jego zasad przez państwa członkowskie może znacząco przyczynić się do ograniczenia bezdomności;
- X. mając na uwadze, że zasada nr 19 Europejskiego filaru praw socjalnych dotyczy pomocy mieszkaniowej i bezdomności; mając na uwadze, że Komisja zapowiedziała, że do lutego 2021 r. przedstawi plan działania w celu wdrożenia tej zasady; mając na uwadze, że bezdomność stanowi naruszenie prawa do odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz szeregu innych praw człowieka, w tym prawa do niedyskryminacji, zdrowia, wody i usług sanitarnych, bezpieczeństwa osobistego oraz wolności od okrutnego, poniżającego i niehumanitarnego traktowania⁽³⁴⁾, a zatem jest zasadniczo nie do pogodzenia z celami UE w zakresie postępu społecznego i jej modelem społecznym; mając na uwadze, że osoby bezdomne i osoby mieszkające w prowizorycznych mieszkaniach są często narażone na kryminalizację, prześladowania, stygmatyzację, wykluczenie społeczne i dyskryminację ze względu na ich status zamieszkania; mając na uwadze, że często odmawia się im również dostępu do udogodnień sanitarnych, izoluje i wydala ze społeczności, a także poddaje skrajnym formom przemocy; mając na uwadze, że przewidywana długość życia osób bezdomnych jest znacznie niższa niż w przypadku ogółu ludności;
- Y. mając na uwadze, że definicja bezdomności powinna obejmować zarówno aspekt materialny (brak warunków mieszkaniowych, które byłyby odpowiednie choćby w stopniu minimalnym), jak i aspekt społeczny (bezpieczne miejsce do założenia rodziny, nawiązywania więzi społecznych, uczestnictwa w życiu społeczności i godnego życia)⁽³⁵⁾; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pokazał, iż walka z bezdomnością jest kwestią zdrowia publicznego oraz że można znaleźć rozwiązania, na przykład w formie zapewnienia tymczasowego zakwaterowania i wprowadzenia moratorium na eksmisje, które to środki zostały wdrożone w kilku państwach członkowskich;
- Z. mając na uwadze, że wzrost bezdomności odnotowano w co najmniej 24 państwach członkowskich; mając na uwadze, że każdej nocy w Unii Europejskiej 700 000 bezdomnych musi spać w schroniskach lub na ulicy, co stanowi wzrost o 70 % w przeciągu ostatnich 10 lat;

⁽³⁴⁾ Sprawozdanie końcowe specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. prawa do odpowiedniego mieszkania, s. 3.

⁽³⁵⁾ Sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ dotyczące odpowiednich warunków mieszkaniowych stanowiących element prawa do odpowiedniego standardu życia, a także prawa do niedyskryminacji w tym zakresie A/HRC/31/54.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- AA. mając na uwadze, że brak jest przystępnych cenowo mieszkań socjalnych oraz mieszkań dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; mając na uwadze, że 9,6 % ludności UE-27 żyje w gospodarstwach domowych, które wydają 40 % lub więcej swojego ekwiwalentnego dochodu netto na cele mieszkaniowe⁽³⁶⁾; mając na uwadze, że obciążenie wydatkami mieszkaniowymi dotyka w większym stopniu osoby z niepełnosprawnościami – wskaźnik przeciętnego wydatkami mieszkaniowymi w UE wynosi 12,5 % dla osób z niepełnosprawnościami i 9,9 % dla osób bez niepełnosprawności;
- AB. mając na uwadze, że przystępność cen mieszkań należy postrzegać w kontekście struktury i rozwoju dochodów, sprawiedliwości dystrybucyjnej i nadmiernego wzrostu wydatków mieszkaniowych, oraz że jest ona wyraźnie związana z aspektem płci; mając na uwadze, że problemy na rynku mieszkaniowym zagrażają europejskiej spójności społecznej, powodując wzrost bezdomności i ubóstwa oraz wpływają na zaufanie do demokracji; mając na uwadze, że w obliczu wszystkich tych wyzwań władze krajowe i lokalne muszą być zdolne do przyjęcia odpowiednich polityk mieszkaniowych, obejmujących środki pomocy państwa, aby stworzyć warunki i zapewnić wsparcie dla inwestycji w mieszkalnictwo socjalne i przystępne cenowo mieszkania;
- AC. mając na uwadze, że poziom wydatków publicznych związanych z mieszkalnictwem socjalnym w Europie różni się w zależności od kraju, a niektóre kraje przykładają większą wagę do wspierania mieszkalnictwa publicznego niż inne; mając jednak na uwadze, że zapotrzebowanie na mieszkania socjalne wzrosło od czasu kryzysu finansowego z 2008 roku z uwagi na fakt, że osoby o niższych dochodach borykają się ze zwiększoną presją finansową związaną z mieszkaniem; mając na uwadze, że państwa stosujące uniwersalistyczny model mieszkalnictwa socjalnego zwykle dysponują dużymi sektorami mieszkań na wynajem, którym przyświeca nadrzędny cel promowania różnorodności społecznej i zapobiegania segregacji ze względu na czynniki społeczno-ekonomiczne⁽³⁷⁾;
- AD. mając na uwadze, że w 2018 roku ceny nieruchomości mieszkalnych w porównaniu z 2015 rokiem były wyższe w prawie wszystkich krajach UE; mając na uwadze, że średni wzrost cen nieruchomości mieszkalnych w UE w ciągu ostatnich trzech lat wynosił 5 %;
- AE. mając na uwadze, że inwestycje publiczne w mieszkania socjalne zmniejszyły się w ostatnich latach; mając na uwadze, że wydatki rządowe na mieszkalnictwo socjalne (transfery i kapitał) stanowią zaledwie 0,66 % europejskiego PKB, co jest poziomem niskim w porównaniu z danymi historycznymi i oznacza tendencję spadkową;
- AF. mając na uwadze, że choć liczba mieszkań w UE znacząco wzrasta, deficyt mieszkań wciąż jest istotnym problemem;
- AG. mając na uwadze, że odsetek osób nadmiernie obciążonych wydatkami na cele mieszkaniowe w UE wynosi 10,3 %;
- AH. mając na uwadze, że nieodpowiednie warunki mieszkaniowe i bezdomność mają negatywny wpływ nie tylko na zdrowie fizyczne i psychiczne, samopoczucie i jakość życia ludzi, lecz także na ich dostęp do zatrudnienia i innych usług gospodarczych i społecznych;
- AI. mając na uwadze, że dostęp do obiektów rekreacyjnych, domów kultury, parków i terenów zielonych również pozytywnie wpływa na warunki życia; mając na uwadze, że inwestycje w mieszkalnictwo socjalne powinny również wspierać budowę fizycznej infrastruktury lokalnej (domy kultury, obiekty sportowe itp.) oraz programy integracji wspólnot lokalnych, aby jeszcze bardziej poprawić jakość życia obywateli;
- AJ. mając na uwadze, że WHO uznała mieszkalnictwo za kluczowy sektor dla działań podejmowanych w celu zwalczania nierówności w dziedzinie ochrony zdrowia⁽³⁸⁾; mając na uwadze, że 2,1 % obywateli europejskich nie ma w swoich mieszkaniach ani łazienki, ani prysznica, ani toalety; mając na uwadze, że większość z nich mieszka w pięciu państwach członkowskich: w Rumunii (27,7 %), w Bułgarii (15,3 %), na Litwie (10,6 %), na Łotwie (9,9 %) i w Estonii (5,3 %)⁽³⁹⁾; mając na uwadze, że obszary wiejskie szczególnie ucierpiały z powodu niedoinwestowania w dostęp do infrastruktury sanitarnej i innych podstawowych usług użyteczności publicznej; mając na uwadze, że podczas definiowania i wdrażania swoich strategii politycznych i działań Unia Europejska powinna zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego;

⁽³⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Housing_statistics&oldid=497245#Housing_affordability

⁽³⁷⁾ Bank Rozwoju Rady Europy, „Nierówności mieszkaniowe w Europie”, 2017, s. 34.

⁽³⁸⁾ https://www.who.int/social_determinants/Guidance_on_pro_equity_linkages/en/

⁽³⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191119-1>

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- AK. mając na uwadze, że według Komisji gospodarstwa domowe z dziećmi są generalnie bardziej narażone na poważną deprivację mieszkaniową, a odsetek dzieci żyjących w przeludnionych gospodarstwach domowych jest wyższy w przypadku dzieci żyjących w ubóstwie niż w przypadku ogółu społeczeństwa; mając na uwadze, że brak dostępu do mieszkań socjalnych stanowi barierę dla dzieci z rodzin o niskich dochodach z powodu niewystarczającej podaży mieszkań socjalnych, co prowadzi do długiego czasu oczekiwania; mając na uwadze, że należyce ogrzewane domy, z czystą wodą i kanalizacją, i w ogóle odpowiednie warunki mieszkaniowe, mają kluczowe znaczenie dla zdrowia, dobrostanu, wzrostu i rozwoju dzieci; mając na uwadze, że odpowiednie warunki mieszkaniowe wpływają również korzystnie na naukę i przyswajanie wiedzy przez dzieci ⁽⁴⁰⁾;
- AL. mając na uwadze, że ubóstwo energetyczne jest plagą, która wciąż dotyka miliony ludzi w UE, oraz mając na uwadze, że COVID-19 pogłębia ten kryzys, gdyż izolacja prowadzi do gwałtownego wzrostu zużycia i kosztów energii; mając ponadto na uwadze, że w wyniku pandemii COVID-19 wiele osób straciło pracę lub część dochodów pomimo środków wsparcia finansowego i programów skróconego wymiaru czasu pracy, które zostały wprowadzone przez większość państw członkowskich i są wspierane przez UE; mając na uwadze, że zasiłki mieszkaniowe i dopłaty do czynszu często nie wystarczają na pokrycie bieżących wydatków mieszkaniowych, a w niektórych krajach bardzo restrykcyjne kryteria uniemożliwiają słabszym grupom dostęp do zasiłków mieszkaniowych;
- AM. mając na uwadze zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństw; mając na uwadze, że wraz z wiekiem zmieniają się potrzeby mieszkaniowe, co ma związek ze zmianami w trybie życia oraz z sytuacją rodzinną; mając na uwadze, że trudności mieszkaniowe obejmują bariery architektoniczne, poczucie samotności, brak poczucia bezpieczeństwa oraz koszty utrzymania;
- AN. mając na uwadze, że mieszkanie powinno cechować bezpieczeństwo, wygoda i łatwość utrzymania, co ma szczególne znaczenie zwłaszcza dla osób w podeszłym wieku;
- AO. mając na uwadze, że efektywność energetyczna budynków mieszkalnych ma bezpośrednie przełożenie na poziom ubóstwa energetycznego i koszt utrzymania; mając na uwadze, że rynek gazu i energii należy do najbardziej dochodowych sektorów na świecie, ale prawie 7 % gospodarstw domowych w UE nie jest w stanie opłacić rachunków za media ⁽⁴¹⁾; mając na uwadze, że gospodarstwa domowe o niższych dochodach płacą również więcej za energię; mając na uwadze, że inicjatywa „Fala renowacji” może w istotny sposób przyczynić się do oszczędności energii oraz zmniejszenia kosztów i zużycia energii, a tym samym do zmniejszenia ubóstwa energetycznego i poprawy komfortu, warunków sanitarnych i warunków życia dla wszystkich;
- AP. mając na uwadze, że dekarbonizacja gospodarki unijnej do 2050 roku stanowi wspólny cel w walce ze zmianami klimatu, spowodowanymi w znacznej mierze przez energię wykorzystywaną do ogrzewania i chłodzenia budynków; mając na uwadze, że za pośrednictwem Europejskiego Zielonego Ładu Unia Europejska zobowiązała się do osiągnięcia celu, jakim jest poprawa efektywności energetycznej budynków;
- AQ. mając na uwadze, że w ponad połowie państw UE liczba lokali mieszkalnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przekroczyła 500; mając na uwadze, że liczba ta jest najwyższa w krajach będących celem wyjazdów turystycznych, gdzie domy i mieszkania wakacyjne budowane w atrakcyjnych miejscach w celu wykorzystania w szczycie sezonu nie przyczyniają się do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych ogółu społeczeństwa ⁽⁴²⁾;
- AR. mając na uwadze, że uchodźcy, osoby ubiegające się o azyl, migranci, w szczególności ci nieposiadający dokumentów, osoby wewnętrznie przesiedlone, bezpaństwowcy, osoby z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież, ludy tubylcze, kobiety, osoby LGBTIQ, osoby starsze oraz członkowie mniejszości rasowych, etnicznych i religijnych stanowią nieproporcjonalnie wysoki odsetek osób żyjących w bezdomności, w prowizorycznych mieszkaniach lub w nieodpowiednich warunkach mieszkaniowych i często są przenoszeni do najbardziej marginalnych i niebezpiecznych obszarów; mając na uwadze, że wyżej wymienione osoby często doświadczają również dyskryminacji krzyżowej ze względu na ich status zamieszkania; mając na uwadze, że przy określaniu i realizacji swoich strategii i działań Unia Europejska dąży do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;
- AS. mając na uwadze, że 12 listopada 2020 r. Komisja przyjęła swoją pierwszą strategię na rzecz równości osób LGBTIQ;

⁽⁴⁰⁾ Studium wykonalności dotyczące gwarancji dla dzieci: dokument otwierający debatę na temat grupy docelowej – dzieci żyjące w trudnych warunkach rodzinnych

⁽⁴¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200120-1>

⁽⁴²⁾ <https://www.oecd.org/els/family/HM1-1-Housing-stock-and-construction.pdf>

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- AT. mając na uwadze, że w dokumencie CM/Rec(2010)5 Komitet Ministrów Rady Europy zalecił państwom członkowskim podjęcie środków mających na celu zapewnienie efektywnego, równego i powszechnego dostępu do odpowiednich warunków mieszkaniowych, bez dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową; mając na uwadze, że zalecono również, by zwrócono należytą uwagę na ryzyko bezdomności, którego doświadczają osoby LGBTIQ, w tym młode osoby i dzieci, będące w szczególny sposób narażone na wykluczenie społeczne, również ze strony ich własnych rodzin;
- AU. mając na uwadze, że w analizie Komisji dotyczącej prawnego uzgodnienia płci w UE zwrócono uwagę na dyskryminację osób transpłciowych i osób nienormatywnych płciowo w dostępie do rynku mieszkaniowego, w tym na utratę przez nich domów ze względu na wymóg rozvodu w niektórych procedurach uzgodnienia płci w UE; mając na uwadze, że dostęp do prawnego uzgodnienia płci zwiększa prawdopodobieństwo znalezienia mieszkania przez osoby transpłciowe w przypadkach, gdy wymagane jest, by ich dokumenty odpowiadały ich ekspresji płciowej;
- AV. mając na uwadze, że Komisja posiada znaczny zakres kompetencji dotyczących rynku mieszkaniowego, obejmujący nadzór bankowy, politykę pieniężną, pożyczki i kredyty hipoteczne, w tym przepisy dotyczące udzielania zwłoki i rozliczania długów, a także zdolność interwencyjną w przypadku baniek finansowych, publicznych kosztów socjalnego finansowania mieszkalnictwa oraz kredytów zagrożonych; mając na uwadze, że zgodnie z Protokołem nr 26 TFUE świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, takich jak zapewnienie mieszkań socjalnych i przystępnych cenowo, powinno bazować na konkretnych zadaniach powierzanych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, odzwierciedlających potrzeby i proporcjonalne wsparcie na rzecz mieszkalnictwa i społeczności;
- AW. mając na uwadze, że spekulacyjne zakupy nieruchomości mieszkalnych i gruntów przyczyniają się w znacznym stopniu do dalszego wzrostu cen mieszkań; mając na uwadze, że można zaobserwować stały i szybki wzrost cen nieruchomości i czynszów rynkowych, zwłaszcza w dużych miastach i na obszarach miejskich i podmiejskich;
- AX. mając na uwadze, że przymusowe eksmisje definiuje się jako stałe lub tymczasowe usunięcie osób, rodzin lub społeczności z domów lub z ziemi, które zajmują, wbrew ich woli i bez zapewnienia odpowiednich form ochrony prawnej i dostępu do takiej ochrony oraz innych form ochrony zgodnie z międzynarodowymi przepisami dotyczącymi praw człowieka; mając na uwadze, że przymusowe eksmisje od dawna uznaje się za poważne naruszenie praw człowieka;

Zapewnienie odpowiednich, energooszczędnych i zdrowych mieszkań

1. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by prawo do odpowiednich warunków mieszkaniowych było uznawane i egzekwowane jako podstawowe prawo człowieka w obowiązujących przepisach prawa europejskiego i krajowego; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia wszystkim równego dostępu do godnych warunków mieszkaniowych, w tym czystej wody pitnej wysokiej jakości, odpowiednich i równych warunków sanitarnych i higienicznych, podłączenia do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, wysokiej jakości środowiska w pomieszczeniach, a także do przystępnej cenowo, niezawodnej i zrównoważonej energii, co przyczyni się do likwidacji ubóstwa we wszystkich jego formach, ochrony praw człowieka w defaworyzowanych gospodarstwach domowych oraz wspierania najsłabszych grup, aby chronić ich zdrowie i dobrostan;
2. ponawia swój apel o podjęcie ogólnounijnych działań na rzecz wprowadzenia moratorium na odcinanie ogrzewania i zakazu eksmisji w okresie zimowym; potępia praktykę obchodzenia moratorium przez niewłączanie ogrzewania w okresie jesiennym, przez co moratorium staje się nieskuteczne; wzywa Komisję do zadbania o to, by dostawcy energii elektrycznej stosowali systemy ochrony gwarantujące krajowe dostawy energii dla najbardziej potrzebujących, gdyż dostęp do podstawowych usług użyteczności publicznej, takich jak woda, energia elektryczna i kanalizacja, ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;
3. wzywa do wprowadzenia na poziomie unijnym obowiązkowych minimalnych wymogów dotyczących zdrowych domów, w tym jakości powietrza wewnątrz pomieszczeń, które powinny być dostosowane co najmniej do wytycznych WHO; wzywa państwa członkowskie do przestrzegania i egzekwowania podstawowych zasad publicznej infrastruktury sanitarnej i zdrowia publicznego, a także wytycznych WHO dotyczących odpowiednich warunków mieszkaniowych, zdrowia i temperatury, a także do dzielenia się najlepszymi praktykami i refleksjami ze szczebla krajowego;
4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do priorytetowego traktowania redukcji emisji i efektywności energetycznej poprzez renowację budynków mieszkalnych; popiera główny cel inicjatywy „Fala renowacji”, jakim jest rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego i budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej, zgodnie z celami i zasadami Europejskiego Zielonego Ładu, aby zapewnić sprawiedliwą społecznie transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, która nie pozostawia nikogo w tyle; wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na mieszkalnictwo socjalne, domy

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

jednorodzinne i budynki wielorodzinne zamieszkałe przez właścicieli, a także na rozwiązanie problemu nieodpowiednich warunków mieszkaniowych i niewystarczającej dostępności mieszkań; podkreśla w związku z tym, że najemcy i właściciele powinni być w pełni informowani o projektach renowacji i w pełni w nie zaangażowani, a projekty te nie powinny prowadzić do wzrostu ponoszonych przez nich kosztów ogólnych;

5. wzywa państwa członkowskie do prowadzenia kampanii propagujących oszczędzanie energii; podkreśla rolę, jaką odgrywają minimalne wymagania w zakresie efektywności energetycznej w stymulowaniu zakresu i skali renowacji budynków o najgorszej charakterystyce, i z zadowoleniem przyjmuje plan w ramach inicjatywy „Fala renowacji” dotyczący wprowadzenia obowiązkowych minimalnych wymagań w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do istniejących budynków podczas zbliżającego się przeglądu dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków;

6. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie przez Komisję rozwiązań dotyczących finansowania w ramach inicjatywy „Fala renowacji” dla gospodarstw domowych o niskich dochodach; z zadowoleniem przyjmuje model neutralności wydatków mieszkaniowych (obejmujących czynsz, koszty energii, koszty operacyjne i podatki lokalne), ponieważ łączy on w sobie cele społeczne i klimatyczne, a także zapobiega eksmisjom uzasadnianym koniecznością przeprowadzenia gruntownego remontu budynku, przez zapewnienie, że wzrost czynszu będzie w pełni zrównoważony przez oszczędności z tytułu mniejszych kosztów zużycia energii; przypomina, że trzeba chronić najemców przed eksmisją podczas renowacji budynków;

7. uważa, że aby stworzyć zachęty do renowacji, w szczególności w budynkach wielorodzinnych, kluczowe znaczenie będą miały zachęty w zakresie uczestnictwa, komunikacji i finansowania; wzywa Komisję, państwa członkowskie i instytucje finansujące do zapewnienia szerokiej dostępności środków na remonty oraz kwalifikowalności wszystkich kategorii własności, w tym w sytuacjach, w których nie funkcjonują stowarzyszenia właścicieli mieszkań;

8. wzywa Komisję, aby nadała priorytet inicjatywie „Fala renowacji” w wieloletnich ramach finansowych i w Next Generation EU oraz aby umieściła osoby znajdujące się w trudnej sytuacji w centrum polityki odbudowy, a także zapewniła wszystkim równy dostęp do projektów renowacji, jako że inwestycje w tej dziedzinie mogą służyć za działania antycykliczne o znacznym potencjale tworzenia miejsc pracy; wzywa państwa członkowskie, aby w planach odbudowy i zwiększania odporności nadały priorytet kwestii renowacji budynków, tak aby przeprowadzać gruntowny remont co najmniej 3 % europejskich budynków rocznie; apeluje, aby zwrócić szczególną uwagę na budynki, których dotyczy zagrożenie sejsmiczne w regionach Europy narażonych na trzęsienia ziemi;

9. wzywa UE i państwa członkowskie do wspierania gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze budowlanym oraz do stosowania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym z obowiązkowymi kryteriami ekologicznymi w odniesieniu do budynków i produktów; wzywa UE i państwa członkowskie, aby przy rozważaniu opcji renowacji promowały wyroby budowlane wykonane z niskoemisyjnych, zrównoważonych i nietoksycznych materiałów, które można również łatwo naprawić i ponownie wykorzystać, oraz aby zachęcały do szybkiego przejścia na odnawialne źródła energii do celów ogrzewania i chłodzenia; podkreśla, że bardziej przyjazne dla środowiska domy zbudowane z bardziej zrównoważonych środowiskowo i trwałych materiałów przyniosą szerokie korzyści ekonomiczne – zarówno społeczne, jak i indywidualne; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby do swoich planów inwestycji mieszkaniowych wprowadziły ekologiczne mieszkania socjalne, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do mieszkań socjalnych;

10. wzywa Komisję do zapewnienia, by zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych możliwe były innowacje i długoterminowe partnerstwa na rzecz renowacji w sektorze mieszkalnictwa socjalnego, takie jak podejście oparte na inteligentnym sąsiedztwie zaproponowane w inicjatywie na rzecz mieszkań w przystępnej cenie w ramach inicjatywy „Fala renowacji”;

11. wzywa państwa członkowskie, by promowały programy i zachęty do tego, aby rodziny mieszały blisko siebie, do wzmocnienia więzi międzypokoleniowych oraz do umożliwienia osobom starszym, które z powodów finansowych bądź zdrowotnych muszą opuścić swoje mieszkania, znalezienie nowych mieszkań odpowiadających ich potrzebom, bez konieczności opuszczania społeczności, w których funkcjonowali przez lata;

Zwalczanie bezdomności i walka z dyskryminacją

12. wzywa do wyznaczenia na szczeblu UE celu zakładającego likwidację bezdomności do 2030 r.; wzywa Komisję do podjęcia skuteczniejszych działań w celu wsparcia państw członkowskich w ograniczaniu i zwalczaniu bezdomności i nadania tym działaniom priorytetu w planie działania dotyczącym Europejskiego filaru praw socjalnych;

13. wzywa Komisję do zaproponowania unijnych ram dla krajowych strategii na rzecz przeciwdziałania bezdomności oraz wzywa państwa członkowskie do przyjęcia zasady „Najpierw mieszkanie” i do priorytetowego potraktowania kwestii zapewnienia osobom bezdomnym stałego miejsca zamieszkania, między innymi dzięki proaktywnym i reaktywnym środkom zawartym w krajowych strategiach na rzecz przeciwdziałania bezdomności, na podstawie systemowych konsultacji z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze bezdomności, ubóstwa i dyskryminacji;

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

14. wyraża przekonanie, że Komisja powinna dodatkowo zbadać wdrażanie istniejących skutecznych modeli, takich jak program „Najpierw mieszkanie”, za pomocą odpowiednich instrumentów finansowania, np. Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;

15. podkreśla potrzebę współpracy międzyresortowej i międzyrządowej przy opracowywaniu i wdrażaniu tych strategii, a także udziału kluczowych zainteresowanych stron, oraz zachęca do wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi;

16. podkreśla znaczenie gromadzenia rzetelnych danych na temat bezdomności, w tym bezdomności młodzieży, przy zaangażowaniu właściwych organizacji pozarządowych oraz organów świadczących usługi osobom zagrożonym lub dotkniętym bezdomnością; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia wspólnej ramowej definicji i spójnych wskaźników dotyczących bezdomności w UE, które umożliwiłyby wspólne zrozumienie, systematyczne porównywanie i ocenę skali bezdomności w państwach członkowskich UE, a także pozwoliłyby na systematyczne monitorowanie poziomów bezdomności na szczeblu unijnym przez takie instytucje jak Eurostat; wzywa do wykorzystania istniejących narzędzi, takich jak europejska typologia bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego;

17. wzywa państwa członkowskie i Komisję do podjęcia środków i wdrożenia programów dla osób młodych kończących 18 lat i narażonych na bezdomność; wzywa Komisję do zapewnienia wsparcia finansowego młodym ludziom wyprowadzającym się do własnych mieszkań przez poprawę dostępu do informacji o funduszach na mieszkania w przystępnych cenach oraz zapewnienie, że zmieniona gwarancja dla młodzieży przyczyni się do rozwiązania rosnącego w wielu państwach UE problemu bezdomności młodzieży;

18. z zadowoleniem przyjmuje zwrócenie uwagi na bezdomność osób LGBTIQ, w szczególności w odniesieniu do ludzi młodych, w strategii na rzecz równości osób LGBTIQ; wzywa Komisję do opracowania narzędzi służących lepszemu gromadzeniu danych, do wspierania badań w całej UE i do ułatwiania prowadzenia między państwami członkowskimi wymiany informacji na temat sposobów radzenia sobie z problemem bezdomności wśród osób LGBTIQ;

19. ponawia swój apel z 16 stycznia 2014 r. o położenie kresu kryminalizacji osób bezdomnych oraz o zmianę dyskryminujących praktyk stosowanych w celu niedopuszczania osób bezdomnych do usług socjalnych i schronisk;

20. wzywa Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej do szerszej zakrojonego monitorowania przestępstw z nienawiści oraz incydentów wywołanych aporofobią; podkreśla, że ubóstwo i bezdomność nie są przestępstwem; apeluje do państw członkowskich, by w swoich politykach publicznych ustanowiły mechanizmy gwarantujące bezpieczeństwo osób bezdomnych oraz wprowadziły do swoich polityk bezpieczeństwa publicznego klasyfikację aporofobii jako przestępstwa z nienawiści; wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do zakazania oraz zwalczania dyskryminacji ze względu na bezdomność lub inny status zamieszkania oraz do uchylecia wszelkich praw i środków, które kryminalizują i penalizują bezdomność lub zachowania związane z byciem osobą bezdomną, takie jak spanie lub jedzenie w miejscach publicznych, a także do wprowadzenia zakazu przymusowego usuwania osób bezdomnych z miejsc publicznych, jeżeli nie jest im oferowane bezpieczne rozwiązanie mieszkaniowe, oraz zakazu niszczenia ich mienia osobistego;

21. wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania, aby nadzwyczajne środki na rzecz zapobiegania bezdomności i ochrony osób bezdomnych w czasie kryzysu związanego z COVID-19, szczególnie moratoria na eksmisje i odcinanie dostaw energii, oraz środki na rzecz zapewniania mieszkań tymczasowych zostały utrzymane tak długo, jak będzie to konieczne, a w ślad za nimi należy wprowadzić odpowiednie, trwałe rozwiązania; wzywa państwa członkowskie do wspierania i promowania organizacji pozarządowych i charytatywnych, które świadczą usługi zdrowotne i socjalne osobom bezdomnym oraz pomagają im chronić się przed COVID-19;

22. uznaje, że w niektórych sytuacjach nadzwyczajnych, np. w odniesieniu do osób znajdujących się w niepewnej sytuacji administracyjnej lub ofiar przemocy domowej, należy udostępnić potrzebującym awaryjne rozwiązania mieszkaniowe, takie jak schroniska; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby nikt nie musiał mieszkać na ulicy z powodu braku odpowiednich rozwiązań; wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy na rzecz promowania bezwarunkowego dostępu wszystkim potrzebujących do awaryjnego schronienia o odpowiedniej jakości w sytuacjach pilnych potrzeb mieszkaniowych; podkreśla jednak, że takie działanie powinno zawsze mieć charakter tymczasowy i że nie stanowi ono alternatywy dla rozwiązań strukturalnych, takich jak zapobieganie bezdomności i zapewnianie odpowiednich warunków mieszkaniowych i wsparcia społecznego w reakcji na bezdomność;

23. przypomina, że kobiety są bardziej narażone na trudności mieszkaniowe; podkreśla, że ubóstwo dotyka częściej kobiety m.in. z powodu luki płacowej i emerytalnej między kobietami a mężczyznami oraz dlatego, że częściej pracują one w niepełnym wymiarze godzin; wskazuje, że bezdomność kobiet jest często mniej widoczna oraz że wymaga ona szczególnego traktowania; wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania podejścia uwzględniającego problematykę płci w krajowych strategiach na rzecz przeciwdziałania bezdomności w celu wspierania kobiet

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

doświadczających bezdomności, które często przeżyły lub przeżywają ogromną traumę ze względu na przemoc domową i wykorzystywanie, oddzielenie od dzieci, stygmatyzację i brak bezpiecznego miejsca do życia; wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania podejścia uwzględniającego problematykę płci w polityce mieszkaniowej, zwłaszcza przez wspieranie kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji, np. matek samotnie wychowujących dzieci;

24. przypomina, że ograniczenie kontaktów osobistych i kwarantanna w wyniku pandemii COVID-19 dramatycznie zwiększyły liczbę przypadków przemocy wobec kobiet, w tym przemocy domowej i znęcania się nad dziećmi; przypomina, że kluczowym narzędziem zwalczania przemocy uwarunkowanej płcią jest niezależność ekonomiczna kobiet; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia wsparcia finansowego kobietom będącym ofiarami przemocy uwarunkowanej płcią, które wyprowadzają się, aby rozpocząć niezależne życie, oraz zwiększenia dostępu do informacji na temat dofinansowania tanich mieszkań, co pozwoliłoby poprawić ich niezależność ekonomiczną i standard życia;

25. wzywa do opracowania kompleksowej i zintegrowanej strategii przeciwdziałania ubóstwu z wyznaczonym celem ograniczenia ubóstwa, w tym ubóstwa dzieci; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia realizacji prawa dzieci do odpowiednich warunków mieszkaniowych, między innymi przez odpowiednie wsparcie rodziców mających trudności z utrzymaniem mieszkania lub dostępem do niego, aby mogli oni pozostać ze swoimi dziećmi, oraz do zwrócenia szczególnej uwagi na młodych dorosłych opuszczających placówki opieki nad dziećmi; wzywa Komisję do przedstawienia najpóźniej do 2021 r. europejskiej gwarancji dla dzieci dysponującej specjalnym budżetem w wysokości 20 mld EUR, której wdrożenie sprawi, że każde dziecko w UE będzie miało dostęp m.in. do godziwych warunków mieszkaniowych;

26. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wszystkim równego dostępu do godziwych warunków mieszkaniowych, do zwalczania rasizmu i antycyganizmu oraz do dopilnowania, by nie dochodziło do dyskryminacji ze względów określonych w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia wdrożenia Karty, a także dyrektywy w sprawie równości rasowej, unijnych ram dotyczących wdrażania krajowych strategii integracji Romów oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; żąda, aby zwracano szczególną uwagę na dyskryminację interseksyjną; wzywa Radę do szybkiego przyjęcia horyzontalnej dyrektywy dotyczącej przeciwdziałania dyskryminacji; wzywa Komisję do efektywnej oceny politycznego zaangażowania państw członkowskich i wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko tym państwom członkowskim, które nie egzekwują unijnych przepisów antydyskryminacyjnych lub które kryminalizują osoby bezdomne;

27. wzywa państwa członkowskie do opracowania i wdrożenia strategii politycznych wymierzonych przeciwko właścicielom wynajmującym mieszkania w slumsach i nadmiernie wysokim czynszom oraz do dzielenia się dobrymi praktykami w tym zakresie;

28. zauważa z głębokim zaniepokojeniem, że warunki życia Romów nadal są niezwykle trudne, ponieważ wielu z nich często żyje w odizolowanych osadach, gdzie warunki życia są poniżej standardów; wzywa państwa członkowskie, aby wspierały desegregację przestrzenną i angażowały beneficjentów romskich w opracowywanie, realizację, monitorowanie i ocenę wszystkich etapów projektów mieszkaniowych, tak aby skutecznie zapewnić im dostęp do informacji umożliwiających skorzystanie z istniejących funduszy oraz z antydyskryminacyjnych strategii politycznych i mechanizmów w celu zapobiegania przymusowym eksmisjom i zapewnienia wystarczających i odpowiednich terenów pod obozowiska dla Romów prowadzących wędrowny tryb życia; podkreśla pilną potrzebę prowadzenia kampanii edukacyjnych i podnoszenia świadomości publicznej, a także inwestycji publicznych w tym zakresie, które są jeszcze bardziej pożądane również ze względu na zagrożenia związane z pandemią COVID-19; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania planowanego Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji zgodnie z zamierzeniami w celu poprawy sytuacji mieszkaniowej, zdrowotnej i w zakresie zatrudnienia, tak aby nikt nie pozostawił samemu sobie, w tym Romów;

29. ostrzega, że aby eksmisja była zgodna z międzynarodowymi przepisami dotyczącymi praw człowieka, powinna ona spełniać szereg kryteriów, obejmujących znaczące zaangażowanie eksmitowanych osób, poszukiwanie wszelkich możliwych rozwiązań alternatywnych, relokację do odpowiedniego lokalu za zgodą eksmitowanych gospodarstw domowych, tak aby nikt nie pozostał bez dachu nad głową, a także dostęp do wymiaru sprawiedliwości w celu zapewnienia sprawiedliwości proceduralnej oraz zgodność z wszystkimi prawami człowieka; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zadbania o to, by w przypadku niespełnienia tych kryteriów eksmisję uznawano za przymusową i naruszającą prawo do mieszkania; żąda, aby eksmisje przymusowe, określone w międzynarodowych przepisach dotyczących praw człowieka, były zakazane we wszystkich okolicznościach;

30. zauważa z dużym niepokojem, że osoby z niepełnosprawnościami często zmagają się z wieloma złożonymi przeciwnościami i różnymi przypadkami pozbawiania ich należnych im praw w dziedzinie mieszkalnictwa, w tym brakiem prawa do życia w społeczności z równymi szansami, brakiem dostępu do usług społecznych niezbędnych do zabezpieczenia przejścia z opieki instytucjonalnej do życia w społeczności, faktem, że często osoby te są zmuszane do życia w zakładach opieki dotkniętych zjawiskiem segregacji, biedą, brakiem dostępu do programów mieszkaniowych, istniejącymi barierami dostępności itd; przypomina Komisji i państwom członkowskim, że Konwencja o prawach osób

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

niepełnosprawnych nakłada na państwa zobowiązania; wzywa do szybkiej deinstytucjonalizacji w całej Europie oraz do wykorzystywania dostępnych funduszy unijnych i krajowych w celu tworzenia dostępnych i pozbawionych segregacji mieszkań oraz zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami niezbędnych usług społecznych, aby zagwarantować im prawo do samodzielnego życia w danej społeczności oraz do równych szans uczestniczenia w życiu społecznym;

31. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia, że żadne unijne i krajowe środki finansowe nie zostaną przeznaczone na projekty mieszkaniowe prowadzące do segregacji i wykluczenia społecznego; wzywa państwa członkowskie, aby zawsze rozważały jakość warunków mieszkaniowych pod kątem rozwoju obszarów miejskich, architektury i funkcjonalności, tak aby poprawić dobrostan wszystkich osób; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by promowały programy i zachęty wspierające i wzmacniające więzi międzypokoleniowe, które umożliwiają ludziom, w szczególności osobom starszym zmuszonym opuścić swoje domy z powodów finansowych bądź zdrowotnych, znalezienie nowych mieszkań odpowiadających ich potrzebom, bez konieczności opuszczania społeczności;

32. wzywa Komisję i państwa członkowskie do nałożenia ogólnego obowiązku spełnienia kryteriów dostępności w planowanej fali renowacji budynków publicznych i prywatnych oraz do wykorzystania ich potencjału w celu zwiększenia dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, a także osób o ograniczonej sprawności ruchowej i percepcji, tak aby zapewnić mieszkańcom wygodne warunki mieszkaniowe i przygotować mieszkania na przyszłe rosnące zmiany demograficzne;

Zintegrowane podejście do socjalnych, publicznych i przystępnych cenowo mieszkań na szczeblu UE

33. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby uczyniły mieszkalnictwo jednym z kamieni węgielnych planu działania dotyczącego Europejskiego filaru praw socjalnych; przypomina, że unijne strategie polityczne, programy finansowania i instrumenty finansowe mają olbrzymi wpływ na rynki mieszkaniowe, jakość zasobów mieszkaniowych oraz życie obywateli; wzywa Komisję do pilnego opracowania na szczeblu UE zintegrowanej strategii na rzecz socjalnych, publicznych, wolnych od segregacji i przystępnych cenowo mieszkań w celu stworzenia odpowiednich ram dla władz krajowych, regionalnych i lokalnych, które pozwolą im zapewnić bezpieczne, zdrowe i dostępne mieszkania w przystępnych cenach; wzywa Komisję, aby w ramach tej strategii usprawniła swoje działania na rzecz zaangażowania wszystkich szczebli rządowych w pełną i konsekwentną realizację powszechnego prawa do godnych warunków mieszkaniowych;

34. z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie kwestii przystępności cen mieszkań w europejskim semestrze; wzywa Komisję do zadbania o to, by wszystkie zalecenia dla poszczególnych krajów przyczyniały się w pozytywny sposób do pełnego i spójnego wdrażania zasad Europejskiego filaru praw socjalnych oraz do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ i unijnych celów klimatycznych określonych w Zielonym Ładzie; wzywa państwa członkowskie do wdrożenia zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących przystępności cenowej mieszkań; stwierdza, że krajowe plany na rzecz mieszkań w przystępnej cenie powinny stanowić część krajowych programów reform i wzywa Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia konkretnych strategii mających na celu znoszenie barier w dostępie do prawa do mieszkania, takich jak dyskryminacja, spekulacje, żerowanie na kredytobiorcach, masowy wykup i dzierżawa ziemi, konflikty, przymusowe eksmisje, degradacja środowiska i podatność na klęski żywiołowe;

35. podkreśla potrzebę dopracowania wskaźnika cen nieruchomości mieszkalnych; uważa, że mieszkanie jest przystępne cenowo, jeśli po jego opłaceniu mieszkańcowi pozostają co najmniej środki na pokrycie pozostałych podstawowych kosztów godnego życia; podkreśla potrzebę opracowania na poziomie UE kompleksowej definicji przystępności cenowej mieszkań, uwzględniającej szeroką gamę wskaźników, takich jak wskaźniki eksmisji i ubóstwa; zwraca uwagę, że obecny próg odniesienia dla wskaźnika przeciętnych wydatkami mieszkaniowymi, wynoszący 40 % dochodu netto gospodarstwa domowego, w niewystarczającym stopniu odzwierciedla liczbę gospodarstw domowych przeciążonych wydatkami mieszkaniowymi; wzywa do ponownej oceny tego progu odniesienia i zachęca Eurostat do opracowania szerszego zestawu danych na temat wydatków mieszkaniowych gospodarstw domowych w przedziale od 25 % do 40 % dochodu netto w odstępach pięcioprocentowych;

36. wzywa Komisję do zapewnienia dokładniejszych i bardziej porównywalnych danych wyższej jakości na temat rynków mieszkaniowych oraz monitorowania przystępności cenowej mieszkań w całej UE, w tym na szczeblu lokalnym i regionalnym, za pośrednictwem europejskich badań dochodów i warunków życia ludności Eurostatu (EU-SILC) oraz Europejskiego Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego, biorąc pod uwagę rozdrobnienie krajowych rynków mieszkaniowych oraz różnice pomiędzy państwami członkowskimi;

37. wzywa Radę i państwa członkowskie do ponownego zwoływania nieformalnych posiedzeń ministrów ds. mieszkalnictwa, a także zaangażowania w nie Parlamentu, otwarcia ich dla zainteresowanych stron i przedstawienia zmienionej formy punktów kontaktowych w sprawie mieszkalnictwa, tak aby stworzyć mechanizm wymiany informacji między państwami członkowskimi oraz udostępnić platformę wymiany najlepszych praktyk dotyczących zwalczania bezdomności oraz zapewnienia godnych i przystępnych cenowo mieszkań;

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

38. wzywa państwa członkowskie do współpracy w zakresie finansowania inwestycji społecznych, mających na celu rozwiązywanie problemów mieszkaniowych razem z partnerami społecznymi, społeczeństwem obywatelskim i sektorem prywatnym, ponieważ wiele z tych podmiotów odgrywa lub może odgrywać kluczową rolę w rozwoju i utrzymaniu odpowiednich rozwiązań mieszkaniowych dla osób w trudnej sytuacji;

39. wzywa państwa członkowskie do większych inwestycji w domy opieki dla osób starszych, które będą pozbawione barier architektonicznych, będą oferować wysokiej jakości opiekę i będą dostępne dla większej liczby osób w podeszłym wieku;

Zapewnianie bezpieczeństwa tytułów prawnych i rynków mieszkaniowych sprzyjających włączeniu społecznemu

40. zauważa, że 25,1 % europejskich najemców płacących czynsze po cenach rynkowych wydaje ponad 40 % swoich dochodów na czynsz i że średnio czynsze stale rosną ⁽⁴³⁾; wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do ustanowienia przepisów prawnych, w tym jasnych regulacji dotyczących najmu, mających na celu ochronę praw najemców i właścicieli zajmujących mieszkania, a także zwiększenie bezpieczeństwa zarówno właścicieli, jak i najemców oraz zapobieganie eksmisjom, również po podjęciu działań renowacyjnych oraz w odniesieniu do osób mieszkających w lokalach wywłaszczonych od państwa w procesie restytucji; wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do zapewnienia przejrzystości czynszu, oraz do zapewnienia wsparcia organizacjom działającym na rzecz ochrony najemców i właścicieli zajmujących mieszkania oraz do ustanowienia niskoprogowych procedur rozstrzygnięcia sporów;

41. zachęca państwa członkowskie do prowadzenia polityki mieszkaniowej opartej na zasadzie neutralności między własnością domu, wynajmowanym mieszkaniem prywatnym a wynajmowanym mieszkaniem socjalnym; wzywa Komisję do przestrzegania tej zasady w ramach europejskiego semestru; wyraża przekonanie, że prawo do mieszkania nie powinno być wąsko definiowane jako dostęp do mieszkania socjalnego, ale w szerszym ujęciu – jako prawo do spokojnego, bezpiecznego i godnego życia w domu; podkreśla potrzebę ustanowienia przejrzystych kryteriów kwalifikujących do otrzymania mieszkania socjalnego lub finansowanego ze środków publicznych, aby zapewnić równy dostęp do mieszkań; zachęca państwa członkowskie do wprowadzenia krajowych strategii na rzecz zapobiegania segregacji społecznej przez szerszą dystrybucję geograficzną mieszkań socjalnych, dostępnych wszystkim obywatelom niezależnie od ich statusu, płci, religii lub pochodzenia etnicznego; wzywa państwa członkowskie do ułatwienia dostępu do mieszkań i promowania zróżnicowanych dzielnic przez zapewnienie lepszego dostępu do instrumentów kredytowych i umożliwienie najmu z opcją wykupu ludziom młodym, rodzinom o niskich i średnich dochodach oraz osobom należącym do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej i ekonomicznej; zachęca państwa członkowskie, aby współpracowały z sektorem bankowym w celu udzielania tym grupom pożyczek na korzystnych warunkach, gwarantowanych przez państwo, przy jednoczesnym zapobieganiu bankom i nadmiernemu zadłużeniu;

42. wzywa państwa członkowskie do większej aktywności w zakresie korygowania nierówności rynków mieszkaniowych przez m.in. dostarczanie pełnych informacji na temat funkcjonowania rynków mieszkaniowych, liczby i geograficznego rozmieszczenia transakcji, kształtowania się cen w poszczególnych segmentach rynku i potencjału rozwoju w pozostałych konkretnych segmentach;

43. podkreśla, że odpowiednie strategie polityczne i środki wspierające właściwą podaż mieszkań są kluczowe dla osiągnięcia równowagi i poprawy rozwoju gospodarczego w sektorze mieszkaniowym z korzyścią dla całego społeczeństwa oraz w celu zapewnienia wszystkim ludziom przystępnego cenowo i sprzyjającego środowiska życia; wyraża przekonanie, że podjęte środki muszą być przemyślane, konkretne i skupione na wdrażaniu prawa do mieszkania w rozsądnych ramach czasowych oraz że państwa członkowskie muszą przeznaczyć wystarczające zasoby i priorytetowo traktować potrzeby osób marginalizowanych i znajdujących się w trudnej sytuacji lub grup żyjących w niepewnych warunkach mieszkaniowych; w związku z tym wzywa państwa członkowskie, aby przy wsparciu Komisji zagwarantowały wystarczające, odpowiednie i przystępne cenowo mieszkania socjalne, które zaspokoją potrzeby mieszkaniowe tych osób i grup;

44. wzywa państwa członkowskie do rozwoju polityki budownictwa mieszkaniowego, co będzie miało pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy w obliczu pandemii COVID-19;

45. z zaniepokojeniem zauważa zwiększoną finansjalizację rynku mieszkaniowego, w szczególności w miastach, w ramach której inwestorzy traktują mieszkanie jako aktywa zbywalne, a nie jako prawo człowieka; wzywa Komisję do oceny wkładu unijnych strategii i przepisów w finansjalizację rynku mieszkaniowego oraz zdolności władz krajowych i lokalnych do zapewnienia prawa do mieszkania; wzywa państwa członkowskie i władze lokalne do wprowadzenia odpowiednich środków mających na celu przeciwdziałanie inwestycjom spekulacyjnym, do przyjęcia strategii politycznych korzystnych dla inwestycji długoterminowych na rynku mieszkaniowym oraz do opracowania polityki planowania przestrzeni miejskiej i obszarów wiejskich sprzyjającej budowaniu mieszkań przystępnych cenowo, mieszanemu się różnych grup społecznych oraz spójności społecznej;

⁽⁴³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

46. podkreśla, że przejrzystość własności nieruchomości i transakcji dotyczących nieruchomości ma zasadnicze znaczenie dla zapobiegania zakłóceniom na rynku mieszkaniowym oraz praniu pieniędzy w tym sektorze; ponownie przypomina – w myśl dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy – o spoczywającym na Komisji obowiązku sporządzenia do 31 grudnia 2020 r. sprawozdania na temat konieczności zharmonizowania informacji dotyczących własności nieruchomości oraz integracji rejestrów krajowych gromadzących takie informacje w celu zapobiegania spekulacjom; w związku z tym ponawia swój apel z 26 marca 2019 r., aby państwa członkowskie dysponowały publicznie dostępnymi informacjami na temat własności rzeczywistej gruntów i nieruchomości;

47. apeluje do Komisji i państw członkowskich o lepszą ochronę kredytobiorców hipotecznych przed eksmisjami; podkreśla, że osoby eksmitowane powinny mieć możliwość dochodzenia swoich praw przed sądem; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia istniejących wiążących zasad postępowania obowiązujących kredytodawców, instytucje obsługujące kredyty i nabywców kredytów, aby uniknąć wprowadzających w błąd praktyk, prześladowań i naruszania praw konsumentów, przynajmniej w odniesieniu do kredytów hipotecznych, lub w razie potrzeby do przyjęcia nowych zasad; jest zdania, że takie zasady powinny przede wszystkim precyzować wymagania dotyczące należytej i realnej cierpliwości oprócz środków określonych w art. 28 dyrektywy 2014/17/UE; wzywa Komisję, aby oceniła potrzebę przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego minimalnego stosunku wysokości kredytu do wartości zabezpieczenia na rynku kredytów hipotecznych; wzywa Komisję, aby przy proponowaniu zasad sekurytyzacji rozważyła wpływ na rynki mieszkaniowe;

48. zwraca uwagę, że ekspansywny wzrost krótkoterminowego wynajmu wakacyjnego przyczynia się do ograniczenia liczby mieszkań na rynku i powoduje wzrost cen, a także może wywierać negatywny wpływ na jakość życia w ośrodkach miejskich i turystycznych; wzywa Komisję do zinterpretowania dyrektywy usługowej zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (C-390/18), w którym uznano przystępność cenową i niedobór mieszkań przeznaczonych na wynajem za „kwestie leżące w nadrzędnym interesie publicznym”, a zatem do przyznania organom krajowym i lokalnym dużej swobody w określaniu proporcjonalnych zasad dotyczących usług hotelarskich, w tym obowiązkowej rejestracji, ograniczania zezwoleń i konkretnych strategii podziału na strefy, ograniczeń w czasie, unikania „turystyfikacji”, wyludniania ośrodków miejskich oraz spadku jakości życia na niekorzyść mieszkańców; wzywa Komisję do włączenia do aktu prawnego o usługach cyfrowych wniosku dotyczącego obowiązku wymiany informacji przez platformy na rynku krótkoterminowego wynajmu mieszkań, zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych, z uwagi na fakt, że taki dostęp do informacji jest potrzebny władzom do zapewnienia dostępności mieszkań w przystępnej cenie;

49. przypomina Komisji i państwom członkowskim, że brak uregulowania rynku nieruchomości oraz podmiotów finansowych operujących na tym rynku w celu zapewnienia wszystkim przystępnych cenowo i odpowiednich mieszkań oznacza niespełnienie zobowiązań w zakresie prawa do mieszkania;

50. wzywa do włączenia do usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym sektora mieszkaniowego, a nie tylko mieszkalnictwa socjalnego, ponieważ ma to kluczowe znaczenie dla zagwarantowania prawa do powszechnych, przystępnych cenowo i godnych warunków mieszkaniowych;

Inwestowanie w socjalne, publiczne, przystępne cenowo i energooszczędne mieszkania

51. podkreśla, że luka inwestycyjna w dziedzinie przystępnych cenowo mieszkań wynosi 57 mld EUR rocznie⁽⁴⁴⁾; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w pierwszej kolejności zlikwidowały lukę inwestycyjną w zakresie przystępnych cenowo mieszkań; w związku z tym wzywa do przeprowadzenia reformy ram zarządzania gospodarczego, co umożliwi państwu członkowskiemu realizację niezbędnych publicznych inwestycji środowiskowych i społecznych, w tym inwestycji związanych z rozwojem i poprawą socjalnych, publicznych, przystępnych cenowo i energooszczędnych mieszkań; apeluje ponadto o zharmonizowaną metodę rozliczania amortyzacji inwestycji w przystępne cenowo budynki mieszkalne;

52. przypomina, że mieszkalnictwo socjalne, jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym, jest wyłączone z obowiązku zgłoszenia pomocy państwa; przypomina, że mieszkalnictwo socjalne stanowi jedyny sektor ujęty w decyzji w sprawie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, w odniesieniu do którego Komisja określiła grupę docelową (obywatele znajdujący się w trudnej sytuacji lub grupy mniej uprzywilejowane społecznie), w odróżnieniu od innych usług społecznych; uważa, że może to ograniczyć możliwość zapewnienia wszystkim mieszkań socjalnych i przystępnych cenowo; przyjmuje do wiadomości, że na szczeblu UE nie istnieje wspólna, uzgodniona definicja mieszkalnictwa socjalnego; ostrzega jednak, że wąska definicja mieszkania socjalnego sprowadzająca je jedynie do „mieszkania dla obywateli znajdujących się w niekorzystnej sytuacji lub mniej uprzywilejowanych grup społecznych, które na skutek problemów z wypłacalnością nie mogą nabyć mieszkania na warunkach rynkowych” jest restrykcyjna i ogranicza kompetencje państw członkowskich do określania własnych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz usług świadczonych w interesie ogólnym; wskazuje, że usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym powinny co

⁽⁴⁴⁾ Sprawozdanie grupy zadaniowej wysokiego szczebla ds. inwestowania w infrastrukturę społeczną w Europie: „Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe” [Zwiększanie inwestycji w infrastrukturę społeczną w Europie] (2018).

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

do zasady podlegać specyficznym wymaganiom definiowanym przez władze krajowe, regionalne lub lokalne, ponieważ do ich kompetencji należy identyfikowanie potrzeb mieszkaniowych i warunków życia różnych grup oraz odpowiadanie na nie, przy czym potrzeby te mogą być bardzo zróżnicowane na obszarach miejskich i wiejskich, a także ponieważ władze te odgrywają kluczową rolę w podejmowaniu właściwie ukierunkowanych decyzji; nalega, aby Komisja dostosowała definicję grupy docelowej mieszkalnictwa socjalnego i finansowanego ze środków publicznych w przepisach dotyczących usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, aby umożliwić władzom krajowym, regionalnym i lokalnym wspieranie dostępu do mieszkań wszystkich grup, których potrzeby w zakresie godnych i przystępnych cenowo mieszkań nie mogą zostać łatwo zaspokojone na warunkach rynkowych, przy jednoczesnym zapewnieniu, że osoby w najbardziej niekorzystnej sytuacji otrzymają wystarczające środki finansowe, tak aby odblokować inwestycje i zapewnić przystępne cenowo mieszkania, neutralność tytułów prawnych mieszkań i zrównoważony rozwój obszarów miejskich, a także stworzyć zróżnicowane społecznie dzielnice i wzmocnić spójność społeczną;

53. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego zwiększania inwestycji w UE w przystępne cenowo, odpowiednie i energooszczędne mieszkania socjalne i publiczne oraz w walkę z bezdomnością i wykluczeniem mieszkaniowym; apeluje w związku z tym o inwestycje za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, InvestEU, EFS+, programu „Horyzont Europa” i Next Generation EU, a w szczególności za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa (CRII) oraz inicjatywy inwestycyjnej „plus” w odpowiedzi na koronawirusa (CRII+); apeluje o większą synergię między tymi instrumentami; przyjmuje z zadowoleniem finansowanie socjalnych i przystępnych cenowo kredytów mieszkaniowych za pośrednictwem InvestEU oraz szerszego portfela EBI; wzywa Komisję i państwa członkowskie do włączenia postępu społecznego jako priorytetu inwestycyjnego, obok transformacji ekologicznej i cyfrowej, do Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w celu ochrony osób w trudnej sytuacji przed negatywnymi skutkami obecnego kryzysu, a także do włączenia planów postępu społecznego do planów odbudowy i zwiększania odporności oraz przedstawienia sposobu wdrożenia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych oraz planowanych kierunków inwestycji socjalnych, w tym inwestycji w mieszkania socjalne; pilnie wzywa Komisję do dopilnowania, aby fundusze unijne i finansowanie z EBI były bardziej dostępne dla lokalnych i regionalnych podmiotów oferujących przystępne cenowo mieszkania socjalne i publiczne; wzywa EBI do podjęcia próby zwiększenia stosownych ofert pożyczkowych przez ukierunkowaną pomoc techniczną i bliższą współpracę z pośrednikami finansowymi i państwami członkowskimi;

54. wzywa Komisję, by propagowała wykorzystanie programów europejskich wspierających przebudowę domów, aby zapewnić przystępność cenową mieszkań;

55. zachęca państwa członkowskie do zapewnienia, że wszystkie przyszłe projekty budowy i remontu mieszkań będą dążyć do stworzenia budynków inteligentnych, w których zużycie wody i prądu może być monitorowane, a co za tym idzie bardziej opłacalne, zgodnie z celami klimatycznymi Unii Europejskiej;

56. wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne, aby uznały, wspierały i finansowały rozwiązania w zakresie demokratycznego budownictwa mieszkaniowego zarządzanego przez społeczność i opartego na współpracy, w tym wspólnoty powiernicze, jako pełnoprawne i realne sposoby zapewnienia mieszkań rynkowych i socjalnych; apeluje o zrównoważone podejście do użytkowania gruntów miejskich, na przykład nadając priorytet odnowie opuszczonych domów zamiast budowania nowych;

o

o o

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
